

Latvijas Muzeju padomes sēdes PROTOKOLS

2025. gada 18.februāris
Sēde sākas plkst.: 11:00.

Nr. 167

Sēdi vada: padomes priekšsēdētāja Iveta Derkusova.

Protokolē: KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā referente Evija Smiltnece.

Piedalās Latvijas Muzeju padomes balsstiesīgie locekļi:

Agris Šmits, Agrita Ozoliņa, Aigars Urtāns, Antra Medne, Inta Baumanē, Iveta Derkusova, Toms Ķikuts, Iveta Ruskule, Kristīne Skrīvere, Zane Grīnvalde (pārstāv Lolitu Tomsoni), Valda Dārgais, Ināra Dundure, Līga Dimante.

Nepiedalās: Sandra Ozoliņa, Evita Kušīņa-Koļesņika, Lolita Tomsone.

Piedalās:

Daina Ratnece, KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vadītāja vietniece; Evija Smiltnece, KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā referente; Lita Kokale, KM Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja.

Darba kārtība:

1. Atzinums par Purvīša muzeja pirmreizējo akreditāciju.

Ziņo: E.Smiltnece

2. Atzinums par krājuma priekšmetu izņemšanu no P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja pamatkrājuma.

Ziņo: D. Ratnece

3. Latvijas Muzeju padomes 2023-2024 darbības pārskats.

Ziņo: I. Derkusova

4. Muzeju darbības jautājumi:

4.1. Papildinātā muzeju nozares stratēģija (2025 – 2027)

4.2. Muzeju likuma grozījumi

Ziņo: D.Ratnece

4.3. Informācija par kultūras mantojuma aizsardzību un glābšana krīzes situācijās.

Ziņo: K.Skrīvere

I.Derkusova ierosina mainīt darba kārtību un pirmo izskatīt jautājumu par priekšmetu izņemšanu no P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja krājuma. Muzeju padomes locekļi akceptē I. Derkusovas ierosinājumu.

1. Atzinums par krājuma priekšmetu izņemšanu no P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja pamatkrājuma

D.Ratnece informē par P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja iesniegumu par krājuma priekšmetu izņemšanu no muzeja pamatkrājuma.

I.Derkusova nolasa atzinuma projektu:

Iepazinusies ar P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja 29.01.2025. iesniegumu Nr. 1-4/19 Kultūras ministrijai par 2 (divu) pamatkrājuma priekšmetu – stikla cilvēks (inventāra Nr. 218 A) un rentgenplašu kasete (inventāra Nr. 192/57 A) – izņemšanu no muzeja krājuma un pamatojoties uz Muzeju likuma 13. panta septītās

daļas 2. punktu, Latvijas Muzeju padome atbalsta muzeja priekšlikumu un iesaka Kultūras ministrijai izdot attiecīgu rīkojumu.

Pieņemts vienbalsīgi.

2. Atzinums par Purvīša muzeja pirmreizējo akreditāciju

E.Smiltnece komentē pārskatīto Purvīša muzeja pirmreizējās akreditācijas komisijas ziņojumu, kurā rekomendēts muzeju akreditēt uz pieciem gadiem, nosakot ieteikumus darbības pilnveidošanai, kuri muzejam izpildāmi noteiktā laika periodā.

T.Ķikuts norāda, ka muzeja stratēģiju akreditācijas komisija nav novērtējusi kā ilgtspējīgu atšķirībā no citiem muzejiem, kuri ir akreditēti.

I.Ruskule norāda, ka šobrīd akreditācija muzejam tiktu piešķirta kredītā, jo komisijas ieteikumi liecina, ka akreditācijas prasības nav izpildītas un motivācija muzejam izpildīt šos ieteikumus būtu atlikt akreditāciju un aicināt izpildīt ieteikumus.

A.Šmits atzīmē, ka akreditācija ikvienam muzejam piešķirama, kad ir izpildītas visas akreditācijas prasības, noteikumi un kad muzejs ir sevi pierādījis, veicot visas muzejiskās funkcijas – krājums, zinātniskais darbs, komunikācija.

I.Baumane norāda, ka būtiskākā motivācija iegūt akreditāciju ir iespējas piesaistīt finansējumu, nevis vēlme veidot un attīstīt muzeju.

T.Ķikuts atzīmē, ka vēlme piesaistīt finansējumu nav nosodāma, bet muzeja darbam jābūt sakārtotam un jāatbilst akreditācijas prasībām, bet šobrīd tas nav izdarīts.

K.Skrīvere aicina Muzeju padomi uzticēties akreditācijas komisijai un norāda, ka ziņojumā bija būtiski aizrādījumi, kurus nevar neņemt vērā. Rosina šobrīd nesniegt muzejam akreditāciju un aicināt muzeju izpildīt komisijas ieteikumus un tad vēlreiz pieteikties akreditācijai.

T.Ķikuts norāda, ka, lai gan muzeju definīcija ir plaša un muzeji var būt dažādi, ietverot dažādas darbības formas, tomēr būtiskākais ir visu jomu – krājums, izpēte, komunikācija savstarpējā sasaiste.

A.Ozoliņa atzīmē, ka Purvīša muzejs sadarbojas ar vietējo kopienu Zaubes pagastā, kas ir Cēsu novadā, nevis ar Ogres novadu, kura robežās tas atrodas, un finansējuma piesaiste no Cēsu novada būtu apgrūtināta.

I.Ruskule novēl muzejam vēl kādu laiku pastrādāt un profesionāli sevi apliecināt. Atzīmē, ka Ogres novadā „Vecjaužu” mājas vienmēr uztvertas kā kultūras mantojuma objekts, Ogres Vēstures un mākslas muzejā mērķtiecīgi vākti V.Purvīša skolnieku darbi, veidotas izstādes. „Vecjaužos” ir daudzveidīgas iespējas veidot dažādas aktivitātes. Aicina uzticēties akreditācijas komisijas pirmajam ziņojumam.

A.Medne jautā, vai muzejam laikā kopš iepriekšējās Muzeju padomes sēdes pagājušā gada 12.decembrī bija iespēja iesniegt papildinātus dokumentus, stratēģiju, labot dokumentus un stratēģiju.

D.Ratnece paskaidro, ka tādas tiesības akreditācijas komisijai nebija, jo pieprasīt papildu informāciju iespējams mēneša laikā pēc akreditācijas pieteikuma saņemšanas.

I.Derkusova norāda, ka saistībā ar Muzeju padomes balsojumu pagājušā gada 12.decembra sēdē, kurā netika atbalstīts Purvīša muzeja akreditācijas komisijas sākotnējais ziņojums, akreditācijas komisija ir sagatavojusi pārskatītu ziņojuma projektu, kurā ietverti būtiskākie ieteikumi konstatēto nepilnību novēršanai, nosakot atšķirīgu laika grafiku katra ieteikuma izpildei.

Z.Grīnvalde norāda, ka šobrīd sagatavotajā ziņojumā muzejs tiek akreditēts un norādītas nepilnības, kas jānovērš, bet akreditācija būtu piešķirama pēc tam, kad prasības ir izpildītas nevis pirms tam. Pēc prasību izpildīšanas muzejs vēlreiz var sniegt pieteikumu akreditācijai.

I.Dundure jautā, kāds bija pamatojums akreditācijas komisijai pārskatīt ziņojumu.

D.Ratniece paskaidro, ka ziņojums pārskatīts, respektējot Muzeju padomes, kas ir muzeju nozari pārstāvoša organizācija, vairākuma viedokli, un piebilst, ka pārskatīta ir secinājumu daļa, bet sākotnējā ziņojuma pielikums (muzeja atbilstības akreditācijas prasībām izvērtējums) nav mainīts. Latvijas Muzeju padome ir konsultatīva institūcija, bet lēmumu par muzeja akreditēšanu saskaņā ar Muzeju likumu un Muzeju akreditācijas noteikumiem Kultūras ministrija pieņem, pamatojoties gan uz akreditācijas komisijas ziņojumu, gan Muzeju padomes atzinumu. 12.decembra sēdē Muzeju padomes atzinums netika sniegts, ar balsojumu noraidot akreditācijas komisijas ziņojumu neakreditēt Purvīša muzeju.

I.Ruskule atzīmē, ka muzeja pamats ir krājums, ziņojuma pielikumā fiksētais uzskatāmi parāda, ka krājuma komplektēšana nav veikta atbilstoši muzejos vispārpieņemtajai praksei. Norāda, ka muzejs ir Muzeju likumā noteikta institūcijas forma.

A.Medne norāda, ka nav noteikts tieši, cik priekšmetiem jābūt muzeja krājumā, krājumu var papildināt, bet vairāk būtu jādomā par pētniecisko darbu, kas mazajos muzejos ir problemātiski. Atzīst, ka „Vecjauzu” kultūrvēsturiskā vieta ir tā vērtā, lai tur funkcionētu muzejs.

I.Derkusova nolasa atzinuma projektu:

- 1. Atzīt, ka Purvīša muzejs atbilst pirmreizējās akreditācijas prasībām, un ieteikt Kultūras ministrijai izsniegt muzejam Akreditācijas apliecību uz pieciem gadiem.**
- 2. Purvīša muzejam informēt Kultūras ministriju par muzeja darbības pilnveidošanas ieteikumu izpildi ziņojumā noteiktajos termiņos.**

Par: 3

Pret: 11

Atzinuma projekts netiek pieņemts.

D.Ratniece norāda, ka, ņemot vērā balsojuma rezultātu, Latvijas Muzeju padomei jāsaņem jauns atzinums.

I.Derkusova, apkopojot padomes locekļu izteiktos argumentus un viedokļus, iezīmē jaunā atzinuma saturu, rezumējot, ka akreditācijas komisijas ziņojumā norādītie ieteikumi darba uzlabošanai ir būtiski un tie ir pamatojums muzeju pagaidām neakreditēt, ka Purvīša muzejs ir veidošanās stadijā un šobrīd neatbilst visām Muzeju likumā noteiktajām akreditācijas prasībām. Lai Purvīša muzejs saņemtu akreditēta muzeja statusu, ir nepieciešams pilnveidot muzeja darbu atbilstoši akreditācijas komisijas ziņojumā norādītajiem ieteikumiem. Atzīmē, ka jānovērtē Purvīša muzeja līdz šim paveiktais.

Diskusijā par jaunā atzinuma projektu iesaistās T.Ķikuts, L.Dimante, K.Skrīvere.

Tiek nolemts sniegt atzinumu jaunā redakcijā:

- 1. Atbalstāma ir Purvīša muzeja iniciatīva un līdzšinējā aktīvā darbība, lai veicinātu gleznotāja Vilhelma Purvīša atstātā kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu, tomēr, ņemot vērā, ka muzejs ir veidošanās stadijā, atzīt, ka Purvīša muzejs šobrīd neatbilst visām Muzeju likumā noteiktajām akreditācijas prasībām, jo nav izstrādāta esošajai situācijai atbilstoša muzeja darbības un attīstības stratēģija.**
- 2. Lai Purvīša muzejs saņemtu akreditēta muzeja statusu, ir nepieciešams pilnveidot muzeja darbu atbilstoši 2025. gada 5. februāra akreditācijas komisijas ziņojumā norādītajiem ieteikumiem:**
 - 2.1. pārskatīt stratēģijā un krājuma politikā definēto krājuma darba mērķi, attīstības virzienus un, detalizēti izvērtējot esošo situāciju un krājuma papildināšanas iespējas, noteikt tos atbilstoši reālajai situācijai, saskaņojot ar plānotajiem rezultātiem;**

- 2.2. krājuma komplektēšanā turpmāk ievērot kritisku pieeju, nodrošinot krājuma priekšmetu saturiskās kvalitātes atbilstību muzejisko priekšmetu vērtības kritērijiem un veidojot krājumu, kas sniedz iespēju veikt krājuma izpētē balstītu pētniecības un komunikācijas darbu;
- 2.3. nodrošināt Muzeja krājuma uzskaiti atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 21. novembra noteikumos Nr. 956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” – priekšmetu reģistrēšanu inventāra grāmatā veikt noteikumos noteiktajā laikā, iegūšanas dokumentu noformēšanu veikt atbilstoši prasībām, iegūšanas dokumentos norādīt korektu priekšmetu pieņemšanas mērķi;
- 2.4. izstādi „Septiņi gudrie” papildināt ar informāciju par mākslinieku Vilhelmu Purvīti un „Vecjaužu” māju nozīmi un saistību ar Vilhelmu Purvīti;
- 2.5. iespēju robežās stiprināt pētnieciskus resursus kvalitatīva pētnieciskā darba nodrošināšanai;
- 2.6. izvērtējot resursu pieejamību, kas nepieciešami krājuma, pētniecības un komunikācijas darba veikšanai, stratēģiskos uzdevumus un mērķus izvirzīt pamatojoties gan uz muzeja pieejamajiem personāla un finanšu resursiem, gan iezīmējot sasniedzamos rezultātus papildus saņemtā finansējuma gadījumā.

Latvijas Muzeju padome aicina Purvīša muzeju pēc darba pilnveidošanas atbilstoši šī atzinuma 2.punktā minētajam iesniegt Kultūras ministrijā atkārtotu pieteikumu muzeja pirmreizējai akreditācijai.

3. Latvijas Muzeju padomes 2023-2024 darbības pārskats

I.Derkusova, pamatojoties uz Latvijas Muzeju padomes darbības plānu 2023.-2026. gadam, rosina Latvijas Muzeju padomes locekļus pārrunāt virzību plāna izpildē 2023.-2024. gadā.

Diskusijā piedalās: T. Ķikuts, I. Derkusova, D.Ratniece, I.Ruskule, A.Ozoliņa, I.Dundure.

4. Muzeju darbības jautājumi

4.1. Papildinātā muzeju nozares stratēģija (2025 – 2027)

D.Ratniece iepazīstina ar papildināto Muzeju nozares stratēģiju (2025 – 2027).

Diskusijā piedalās T.Ķikuts, I.Derkusova, D.Ratniece.

Papildinātā Muzeju nozares stratēģija (2025 – 2027) konceptuāli tiek atbalstīta, vienojas, ka stratēģija tiks virzīta apstiprināšanai piedāvātajā redakcijā.

4.2. Muzeju likuma grozījumi

D.Ratniece iepazīstina ar Muzeju likuma grozījumu projektu.

Diskusijā piedalās K.Skrīvere, I.Derkusova, D.Ratniece, T.Ķikuts.

Muzeju likuma grozījumu projekts konceptuāli tiek atbalstīts, vienojas, ka projekts tiks papildināts ar izteiktajiem ieteikumiem.

4.3. Informācija par kultūras mantojuma aizsardzību un glābšanu krīzes situācijās

K.Skrīvere iepazīstina ar prezentāciju par kultūras mantojuma aizsardzību un glābšanu krīzes situācijās, balstoties Ukrainas kolēģu pieredzē.

Sēdi slēdz plkst. 14.35.

Sēdes vadītājs

Iveta Derkusova

Protokolists

Evija Smiltnece